

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

**П о д а л ь ш а ю т ь т р и к о н а н н я У к р а ї н и т о е ж е с р і і ш е с ь г а т у т і
Є в р о п е й с ь к о ї к о н в е н ц і ї з п р а в л ю д**

А н а л і з

**с у д о в о ї а т и с п р о к и т р и в а л і с т ь п р о в а д ж е н н я
в ц и в і л ь н и х , г о с п о д а р с ь к и х п р а в а д м і н і с**

Ч е р в е н ь 2 0 р м . К и ї в

Зміст

Список скорочень.....	3
Вступ.....	4
1. Юридична основа ведення.....судової.....статисти.би	6
1.1. Законодавчий.....рівень.....	6
1.2. Підзаконний.....рівень.....	6
2. Механізм збору та узагальнення.....судової.....статисти	7
2.1. Механізм збору.....статистичних.....даних.....	7
2.2. Узагальнення та аналіз.....статистичних.....даних.....	8
3. Статистичні дані про тривалість.....провадження	9
3.1. Перелік статистичних показників,.....що.....схосяую	9
3.2. Порівняння статистичних даних.....про.....триваліс	10
3.2.1. Перша.....інстанція.....	10
3.2.2. Апеляційна.....інстанція.....	16
4. Новели законодавства, спрямовані на .с.к.о.р.ч.ен.н	22
4.1.Нові процесуальні.....інститут.и.....	22
4.2. Статистичні дані процесуальній.....інститут.и.....	23
4.2.1. Спрощене.....провадження.....	23
4.2.2. Запобігання зловживанням і ефективні	23
зловживання.....	23
4.2.3. Урегулювання .с.п.о.р.у.....з.а.....уч.а.с.т.і.....с.у.д.д.і.....	24
4.2.4. Наказне провадження в цивільному.....т.а.....гос	24
4.2.5. Зразкові справи в адміністративному.....суд	25
Висновки і рекомендації.....	26

Списокъ корочень

ВАСУ Вищий адміністративний суд України (діяв до
ВГСУ Вищий господарський суд України (діяв до 15 гру
ВС–Верховний Суд (з 15 грудня 2017 року)
ВССУ з розгляду цивільних Вищий імпієнціалінізхо всапнриайв
розгляду цивільних і кримінальних справ
ВСУ–Верховний Суд 15 грудня (2017 року)
ГПКУ–Господарський процесуальний кодекс України
ДСАУ–Державна судова адміністрація України
ЄКЕПЄ–Європейська комісія з питань ефективності пр
ЄКПЛ–Європейська конвенція з прав людини (Конв
основоположних свобод)
ЄСПЛЄ–Європейський суд з прав людини
КАСУ–Кодекс адміністративного судочинства України
КМРЄ–Комітет Міністрів (Ради Європи)
РСУ–Рада суддів України
ЦПКУ–Цивільний процесуальний кодекс України

Вступ

Аналіз підготовлено в рамках проекту Ради Європи рішень у контексті статті 6 Європейської конвенції Фондом з прав людини і впроваджується Департаментом співробітництва Ради Європи.

Аналіз підготовлено за бажанням групи Верховного Суду з вирішення проблеми надмірної тривалості (проблемна група. АВС) аралі-зРомакну йбі да, кандидат юридичних наук, керівник Центру прав людини та офіційний експерт Проекту

Однією із системних проблем, ксспрелвартБСГПРок рїїни «Світлани Науменко» є недоліки розумних стратегій боротьби з неефективними національними засобами пергаавтоивонго вгалк функціонування правосуддя та враховані. Матриця даючи виконавцям ЄСПЛ у цьому разі, як МРП, а св оє 1862-му засідаючи в Д-Б упрудня 2019 року

- «взяв до уваги фармації, а жидля зменшення кількості середньої тривалості цивільних та кримінальних надані статистичні дані для підтвердження впливу на стан судів, зокрема, мали вплив на цивільний вплив;
- настійно в українській уряд до надати інформацію про реформу, крім того, вивести з обігу судових даних статистикою щодо поточної середньої тривалості провадження в сім'ях.

З урахуванням цього проведено аналіз. Було погоджено проведення підтримку міжсекторний аналіз ДСА щодо впливу тривалості провадження, угосподарських та адміністративних

Відповідно до цього проведено аналіз згідно з рішенням від 25 грудня 2019 року статистичного відділу Міністерства юстиції та адміністративних органів, які відбулися під час проведення нових реформ, ЦІПЖ, а також згідно з актами, які наводяться в нормативних актах України, зокрема, в рішенні про урядові ведення обліку статистичних даних, про таку інформацію в інформації з офіційних веб-сайтів державних органів.

Завданням являється:

- проаналізувати наявні у статистичних даних господарських та адміністративних справах;
- порівняти офіційні дані ДСА з офіційними даними судового цивільних, господарських та адміністративних справ (згідно з рішенням від 2018, 2019 року) впровадження нових кодексів

¹ 1362 DH meeting - 3-5 December 2019 - H46-34 Merit group (Application No. 66561/01) and Svetlana Naumenko group (Application No. 41984/98) v. Ukraine, CM/Del/Dec(2019)1362/H46-34 // [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec\(2019\)1362/H46-34E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec(2019)1362/H46-34E).

² 1362 DH meeting - 3-5 December 2019 - H46-34 Merit group (Application No. 66561/01) and Svetlana Naumenko group (Application No. 41984/98) v. Ukraine, CM/Del/Dec(2019)1362/H46-34 // [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec\(2019\)1362/H46-34E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec(2019)1362/H46-34E).

- оцінити, чи вплинули механізми, запроваджені тривалість судового процесу;
- визначити можливі ризики, що впливають ефективність судового процесу;
- надати рекомендації для покращення чинної системи, було чітко видно загальну картину тривалості

Оскільки на практиці Уставом України не передбачено спеціалізованих судів, то статистика 2017 року вказує на те, що в спеціалізованих судах залишилася поза предметом провадження окрема категорія справ, яку розглядають замість чотирьох судів вищого рівня, які припинили

1. Юридична організація судової статистики

1.1. Законодавчий рівень

Закон України «Про судоустрій і влаштування судів» ст. 138, а також статистичну роботу з ведення судової статистики в Україні, а також в апеляційних диспетчерських судах.

1.2. Підзаконний рівень

На підзаконному рівні, з 2018 року вимоги до ведення статистичної роботи судами (форми звітів) :

- наказ СМ УД від 23 червня 2018 року №325 «Про затвердження форм звітності щодо здійснення правосуддя місцевими (міськими) судами, внесеними наказом від 2018 року №82»;
- наказом керівника Служби у справах Судової влади (змінами, внесеними наказом від 15 липня 2019 року № 100
- наказами Вищого антикорупційного суду від 12 лютого 2020 року № 21

Вищий антикорупційний суд почав здійснювати свою високопосадову корупційну діяльність з 2018 року в першій та апеляційній інстанціях у справах активістів, створення в дохід держави в порядку виконання Закону України від 31 жовтня 2019 року оприлюдненими документами статистичні показники не відображаються.

До 2018 року відповідні питання регулювалися:

- наказ БМУВ від 5 червня 2006 року № 55 " Про затвердження форм звітності та місцевими (крім госпматеріалів та Інструкції щодо оформлення матеріалів)
- наказ БМУВ від 20 червня 2018 року № 88 " Про затвердження форм звітності місцевими та апеляційними судами
- інструкцією щодо порядку ведення статистичної роботи в місцях виконання громадських обов'язків та в інших випадках, передбачених ч. 2 ст. 18 Конституції України, № 58, 59 (з подальшими змінами)
- Інструкцією щодо заповнення форм звітів в прокуратурі адміністративним судом України, затвердженою наказом від 10 червня 2018 року № 17 (з змінами)

³ Джерело в <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

⁴ Джерело в http://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/14/N_325_18.

⁵ Джерело в [Інт://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/14/828_new_courts_2019](http://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/14/828_new_courts_2019).

⁶ У відкритому доступі не виявлено.

⁷ Джерело в Інтернеті:

https://hcac.court.gov.ua/userfiles/media/VAKS/documents/order_statistical_reports.pdf.

⁸ У відкритому доступі не виявлено.

⁹ Джерело в <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0724-06>.

¹⁰ Джерело в <http://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/14/N882013>.

¹¹ У відкритому доступі не виявлено.

¹² Джерело в http://www.vasu.gov.ua/samovr/zbori/rish_zboriv_18_02_2013N3, http://www.vasu.gov.ua/samovr/zbori/Instr_zapovnena_zvitiv.

- наказом Державного комітету України від 27 травня 2002 року № 206/држс/н4/5 "Про формування спеціалізованої судової юрисдикції (крім господарських судів)"

Слід зауважити, що не всі показники роботи суду, зокрема показники роботи спеціалізованої судової юрисдикції, були повністю відкриті до 2018 року. До 2018 року судова статистика була зібрана лише за господарськими судами, а показники роботи спеціалізованої судової юрисдикції були відсутні.

Також порівняно з показниками роботи суду, зазвичай включаются в аналітичні огляди знієї системи.

Згідно із законом, відносно збору статистичних даних, тобто саме вона визначає параметри збору статистичних даних, проте вказує на те, що в Україні лише місцевих та апеляційних судів, тоді як ВС Вищий антикорупційний суд) ведуть судову статистику відповідно до закону, який покладає відповідальність за збір статистичних даних на загальнодержавному рівні на ДСАУ. Також збираються про судову діяльність судів різних рівнів.

2. Механізм збору та його вплив на статистику

2.1. Механізм збору статистичних даних

Кожний суд збирає статистику в певній формі, а саме в загальній судовій статистиці за територією, на якій він працює, та в спеціальній статистиці за територією, на якій він працює. Дані збираються за загальних судів ДСАУ, а також за територіальних судів, які працюють на території, на якій вони працюють. Дані збираються за загальних судів ДСАУ, а також за територіальних судів, які працюють на території, на якій вони працюють. Дані збираються за загальних судів ДСАУ, а також за територіальних судів, які працюють на території, на якій вони працюють.

¹³ Джерело в <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0461-02> (втратив чинність у <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1131-17>).

¹⁴ Джерело в <https://espcourt.gov.ua/rsu/rishennya/risksjdfh>.

¹⁵ Джерело в Інтернеті https://studova_statistika.court.gov.ua/

¹⁶ Джерело в Інтернеті: <https://supdiyalmosti.sudostatistika.gov.ua/su>

¹⁷ Джерело в Інтернеті: <https://hsac.court.gov.ua/hsac/>

Система формування статистичних звітів

До 2017в крпоскчно статистичні звіти з форми рвали с в р щен
 Господарські суди також подавали щоквартальну с
 з бирав дані адрмо нр с б фа у щ о н и х я н я р д о в та о ч и м п і д с у м к
 щ о п р і с в к у з а г а л ь н и х д а н и в з д і й с н е н н я а д м і н і с т р . Д а т и х н о щ о д о
 у з а г а л ь н е н н я В С С з а т р и с т п л я к и д у і к р и м і л ь н а н ь н и х с п р а в у в і
 н е в и я в л е н о (с а й т ц ь о г о с у д у п р и п и н и в ф у н к ц і о н у в

2.2. Узагальнення та аналіз статистичних даних

Статистичні дані щодо здійснення судова діяльність на ення
 аналіз загальнодержавних показників у наступних формах:

у рубриці «Судова статистика» на офіційній веб-сторінці судової влади

- звіти (таблиця) за календарний період січня 2017 року включно також півріччя в вигляді окремих таблиць Excel звітності
- аналітичні таблиці за здійснення кваліфікаційних дій кількісними даними за видами ,субдіас, та м у о д ж ч и н порівняння даних за календарний період до 2017 року включно також таблиці в вигляді окремих таблиць Excel;
- огляд даних про стан здійснення вправ в суді ДСАУ за календарні періоди

у рубриці «Судова статистика» на сайті

- звіти про здійснення (як в разі в разі з АСФліомі) Великої Палатою, касаційними – у форматі скріншоту ВС

¹⁸ Джерело в Інтернеті: <http://statistika.vasu.gov.ua/sudovapr>
¹⁹ Адреса в Інтернеті: <https://court.gov.ua/inshe/sudov>
²⁰ Станом на травень 2020 року Огляд даних про стан здійснення не було оприлюднено.
²¹ Адреса в Інтернеті: <https://pobkazniki-diyalnosti/sudostatistika.gov.ua/sup>

- аналітичні огляди Верховного Суду про діяльність судів першої інстанції в Україні Верховного Суду про діяльність судів першої інстанції в Україні Верховного Суду про діяльність судів першої інстанції в Україні

Узагальнення та аналіз судової статистики здійснено також узагальненою інформацією територіальних об'єднань своїх аналітичних рішень суди.

До 2017 року аналіз судової практики здійснювали юрисдикційні вищі спеціальні органи судової влади.

Сучасний механізм збору статистичних даних

- відсутність централізованої, уніфікованої бази даних судової статистики (централізоване оприлюднення даних місцевих та апеляційних судів)
- відсутність єдиної бази судової статистики непов'язаних між собою таблиць, між кожній справі і узагальненими статистичними даними автоматизовано обробляти статистичні дані аналізу фільтри для пошуку різної інформації
- збір статистичних даних здійснюється за різні періоди в межах календарного відстеження впливу законодавчих актів);
- відсутність зручної пошукової системи для отримання інформації
- оприлюднення інформації не у форматі, що унеможливає створення ефективних автоматизованих систем аналізу статистики.

Деякі статистичні дані відображені не у формі таблиць, а лише в аналітичних звітах. Аналітичні звіти і таблиці, які містять ці цифри, відсутні.

3. Статистичні індикатори діяльності провадження

3.1. Перелік індикаторів діяльності провадження

Статистична інформація відображає інформативність аналізу проблемності провадження, яку розраховувати за допомогою наявних статистичних даних.

- **темпровадження** (термінологія *case load*) розраховується за формулою: $Rate = \frac{C}{T}$ (за термінологією *Case Load*) показує спроможність (неспроможність) суду розраховувати кількість справ за одиницю часу.

²² Див. аналізи стану здійснення судочинства в Україні: [http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/169EB9789B839EF9C2257B4B002E5ABD](http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/169EB9789B839EF9C2257B4B002E5ABD).

²³ Див. рубрики про судову статистику: <http://www.vsu.gov.ua/sudovapraktika/statistika>; <http://www.arbitr.gov.ua/pages/408>. Сайт ВСС зупинив функціонування.

поділена на кількість нових справ та матеріалів, що залишилися на кінець періоду, та помножена на 100 відсотків;

- **розрахунок часу подолання справи** *Calculated Disposition Time* (за термінологією ЄСПЛ) – кінцева кількість днів, що залишилася на кінець періоду матеріалів, що залишилися не розглянутими на кінець періоду, поділена на кількість справ і матеріалів, що розглянуті за цей період, та помножена на 365 днів;
- **оперативність розгляду** – кількість справ, розглянутих у певний період часу, від 3 місяців до 1 року, від 1 до 2 років, від 2 до 3 років, тощо;
- **частка справ та матеріалів, що не були розглянуті за певний період** – виражена у відсотках частка справ та матеріалів, що не були розглянуті на кінець звітного періоду, тобто перебували на розгляді протягом звітного періоду;
- **частка справ, розглянутих з порушенням встановлених строків** – виражена у відсотках частка справ, розглянутих з порушенням встановлених строків розгляду, тобто розглянутих з порушенням процесуальними вимогами щодо строків розгляду справ;
- **середня тривалість розгляду справи** – середня арифметична загальна тривалість перебування справи в реєстрації до дня, у який було прийнято рішення.

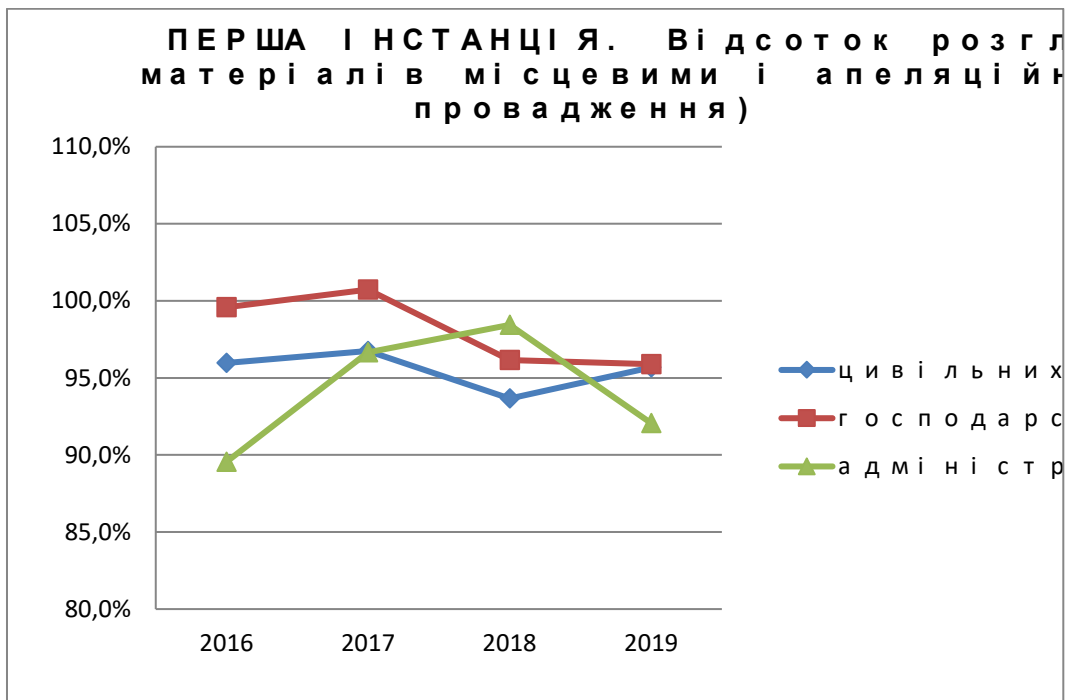
3.2. Порівняння статистичних даних про тривалість

3.2.1. Перша інстанція

Темп розгляду – частка розглянутих справ за звітний період поділена на кількість нових справ за період, та помножена на 100 відсотків.

За даними ЄСПЛ, частка розглянутих справ за звітний період поділена на кількість нових справ за період, та помножена на 100 відсотків. Це показує, наскільки швидко справи розглядаються в судовій системі. Якщо частка розглянутих справ за звітний період менша за частку нових справ за період, це означає, що справи накопичуються в судовій системі. Якщо частка розглянутих справ за звітний період більша за частку нових справ за період, це означає, що справи розглядаються швидше, ніж надходять.

²⁴ CEPEJ GLOSSARY // <https://rm.coe.int/cepej-2019-5final-glossaire-en-version-10-decembre-as/1680993c4c>.

ПЕРША ІНСТАНЦІЯ. Темп провадження:	2016	2017	2018	2019
• цивільних	96,0%	96,7%	93,7%	95,7%
• господарських	99,6%	100,7%	96,2%	95,9%
• адміністративних	89,6%	96,7%	98,4%	92,1%

Розраховано за формулою аналізу даних аналітичних таблиць за період з 2016 по 2019 рік за посиланням: https://suid.gov.ua/inshe/sudova_statystyka

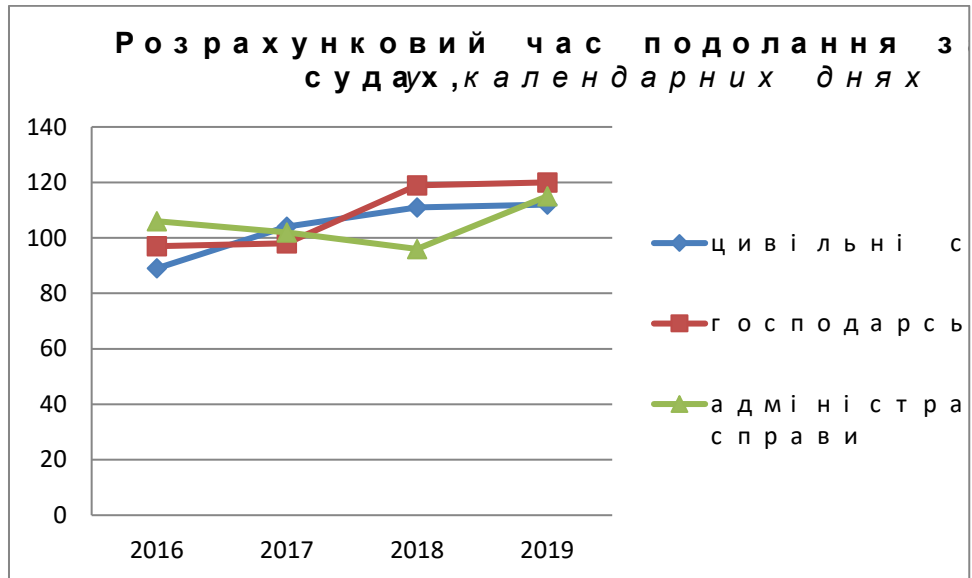
Починаючи з 2018 року, суди першої інстанції демонструють незначне зниження темпів провадження нейтральних справ, що призводить до накопичення неурядових справ в судовичестві у 2018 році темп провадження виріс (згідно з новою редакцією КАС України) адміністративних і господарських судами, адже у 2019 році темп провадження в адміністративному судочинстві демонструє тенденцію до зростання.

Здебільшого грани корелюються із дефіцитом судів першої інстанції, де темп провадження адміністративних і господарських справ зростає щороку, але у 2018 році темп провадження господарських і адміністративних справ порівняно з 2016 роком зменшилося, але відкриття не зросло, а зменшилися.

Надходження справ і матеріалів до місцевих інстанцій

К-сть справ	2016	2017	2018	2019
• цивільних	1 002 294	953 316	1 020 474	998 607
• адміністративних	214 770	232 309	240 677	273 385
• господарських	114 658	102 122	90 748	104 520

Розрахунковий час подолання злишки, який використовується в українських аналізах розрахункового часу, яку судам потрібно витратити в новому періоді, що утворюється внаслідок розрахунку заснований на тому, що суди розглядатимуть справи у тій же кількості найбільш інформативним для відстеження змін у необхідності квітня і про роботу, про зменшення резерву справ у більш коротші строки.

Місцеві суди: на розгляді, розглянуто, залишок на розгляд, залишок

Справа	2016			2017			2018			2019		
	Розглянуто	Залишок на розгляді на періоду	Розрахунковий час подолання злишки	Розглянуто	Залишок на розгляді на періоду	Розрахунковий час подолання злишки	Розглянуто	Залишок на розгляді на періоду	Розрахунковий час подолання злишки	Знаходиться на розгляді	Залишок на розгляді на періоду	Розрахунковий час подолання злишки
Цивільні	964040	235199	89	924082	262256	104	955440	291112	111	1249121	294057	112
Господарські	114186	30193	97	102867	27610	98	87067	28382	119	132661	32737	120
Адміністративні	192963	56140	106	225029	62697	102	236686	62308	96	330444	79130	115
у т.ч. місцевих загальних судів	78049	23130	108	100019	25080	92	62368	14536	85	70353	13340	85

у т. ч. окруж адмін ратив них судах	114 914	33 010	105	125 010	37 617	110	174 318	47 772	100	260 091	65 790	124
-------------------------------------	------------	-----------	------------	------------	-----------	------------	------------	-----------	------------	------------	-----------	------------

Розраховано автором аналізу на основі даних аналізу за посиланням https://scsm.gov.ua/inshe/sudova_statystyka

Розрахунок вказує на подолання залишку із запровадження кодексів зріс до опцідварі стькн омуА, свї да адмінні ствтур а2т0и1в8н ормоу – знизився (а раще через перенос з пі оді лалге дсе у д а дзонво воу, пі д ви щ и в с я .

Оперативність згідно статистичні дані за цим показником аналітичний щоздві трахзгляду цивільних за адмін і ст р а т і в н и х Цікаво, що у формах статистичних звітності не вказано, тому походження відповідної інформації неможливо незрозуміло, ні чому такі дані не публікуються в офіційних звітах ВС за 2018 проводиться порівняння

Місцеві суди

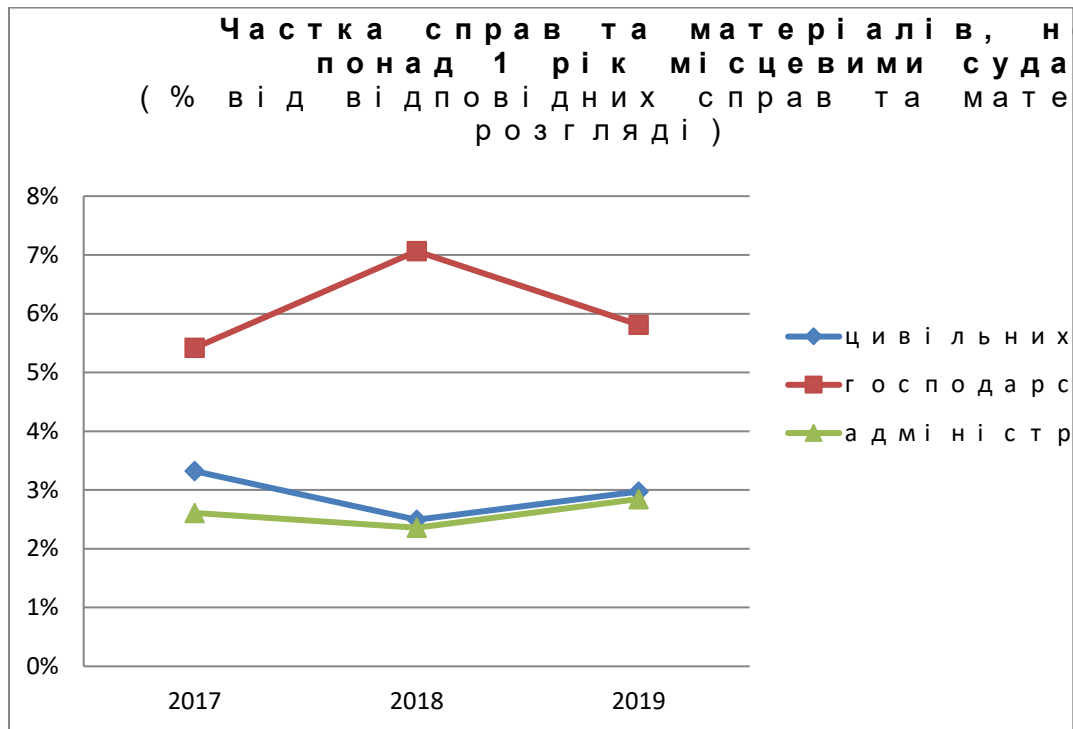
Три алі ь роз гляд	цивільні справи				адміністративні			
	2018		2019		2018		2019	
	к-сть розглянутих справ матеріалів	частка розглянутих справ матеріалів	к-сть розглянутих справ матеріалів	частка розглянутих справ матеріалів	к-сть розглянутих справ матеріалів	частка розглянутих справ матеріалів	к-сть розглянутих справ матеріалів	частка розглянутих справ матеріалів
до міс	657876	68,9%	640063	67,0%	181524	76,6%	193055	76,8%
3 м -1 рік	259270	27,1%	269934	28,3%	45291	19,1%	48624	19,3%
1-2 рік	30350	3,2%	33649	3,5%	7769	3,3%	6717	2,7%
2-3 рік	5681	0,6%	7828	0,8%	1822	0,8%	1873	0,7%
понад 3 рік	2252	0,2%	3589	0,4%	465	0,2%	1044	0,4%

Розраховано автором аналізу на основі даних аналізу за посиланням https://scsm.gov.ua/inshe/sudova_statystyka

У 2021 році 19% з усіх розглянутих цивільних справ розглядалися більше відносно строку лішше бо в десяти великою ймовірністю було порушено розумні строки

З даних за 2017 рік, які можна взяти до порівняння адміністративних справ, розглядалися до 10% з них. Тобто з часу набрання чинності новою редакцією КАС

Частина справ і матеріалів, що не розглянуті на кінці року, це кількість таких справ і матеріалів, які перебували на розгляді у звітному періоді.

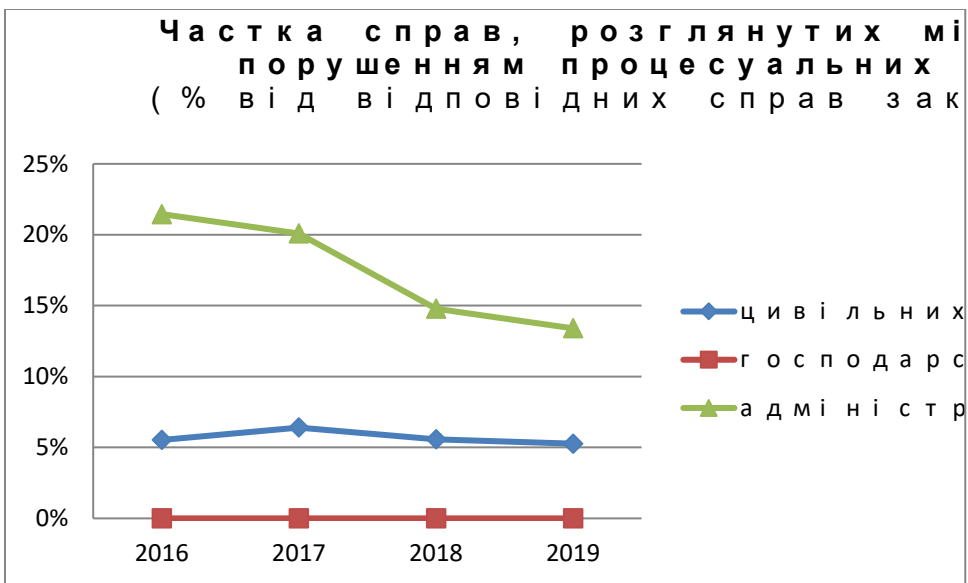
ПЕРША ІНСТАНЦІЯ	Відсоток порізнян даних	2017			2018			2019		
		Не розглянуто понад 1 рік, частка матеріалів	Знаходилося розглянуто понад 1 рік, частка матеріалів	Не розглянуто понад 1 рік, частка матеріалів	Не розглянуто понад 1 рік, частка матеріалів	Знаходилося розглянуто понад 1 рік, частка матеріалів	Не розглянуто понад 1 рік, частка матеріалів	Знаходилося розглянуто понад 1 рік, частка матеріалів	Не розглянуто понад 1 рік, частка матеріалів	
У справах										
цивільних	-	39 391	1 186 338	3,32%	31 082	1 246 552	2,49%	37 124	1 249 121	2,97%
господарських	-	7 715	142 409	5,42%	8 154	115 449	7,06%	7 708	132 661	5,81%
адміністративних	-	7 364	282 237	2,61%	7 050	298 994	2,36%	9 405	330 444	2,85%

Розраховано автором аналізу на основі даних аналізу за посиланням https://sum.gov.ua/inshe/sudova_statystyka

У загальному обсязі справ, що перебувають у процесі розгляду, більше, однієї відсотку вимірюючи відношення до загальної кількості цивільних та адміністративних справ, частку не розглянутих бої для процесуальних справ про банкрутство, провадження в яких об'єкт закону.

Протягом подивитися на кількість порушень, що становить понад 50 тис неформального характеру триває більше, що потенційно може свідчити про велику кількість строки розгляду. Це вивід з аналізу за період з 2016 по 2019 роки процесуальних кодексів в Україні в ситуації.

Частка справ, проігнорованих у встановленні строків більша, ніж частка справ, що розглядаються. Виняток становлять лише в 2017 році один випадок порушення строків розгляду в цивільних справах, графа взагалі не заповнюється. Також, звертаючи увагу на те, що в господарських справах найбільша частка справ, що р

ПЕРША ІНСТАНЦІЯ	2016			2017			2018			2019		
	Розглянуто порожньою	Розглянуто порушенням строку	Розглянуто порушенням строку	Розглянуто порожньою	Розглянуто порушенням строку	Розглянуто порушенням строку	Розглянуто порожньою	Розглянуто порушенням строку	Розглянуто порушенням строку	Розглянуто порожньою	Розглянуто порушенням строку	Розглянуто порушенням строку
У справах	в	в	в	в	в	в	в	в	в	в	в	в
			від			від				від		від
			отк			отк				отк		отк
			х			х				х		х

цивільних	41 462	751 241	5,5%	46 733	729 883	6,4%	42 651	766 353	5,6%	40 623	770 909	5,3%
господарських		87 870			78 138			69 600		1	74 798	0,0%
адміністративних	25 351	118 158	21,5%	30 166	150 241	20,1%	22 104	149 403	14,8%	21 338	159 366	13,4%

Розрахунок загалом аналітичний звіт і дані про розгляд справ ДСА,У що знаходяться за https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka

Загалом з 2018 року в Україні введено в дію нові існуючі встановлені законом строки розгляду справ в адміністративній юстиції зумовлено тим, що нові редакції процесуального розгляду, ніж це було раніше.

Статистичні дані тривалості розгляду відкриті, є доступними і суперечливими (залежимо від покладається для адміністративних. Ці дані інтегровані в аналітичних даних за період 2018 року.

Середня тривалість розгляду справи у місцевих органах

	2016	2017	2018	2019
Місцеві загальні су	52	44	46	?
• цивільні справи	?	73	86	96
• адмін. справи	?	?	?	?
Місцеві господарські су (господари)	97	79	110/93	82
Окружні адміністративні (адмін. справи)	105	61	69	74

? – відсутні дані
Сірий – дані УДСА
Зелений – дані ВС
Червоний – дані УДСВС

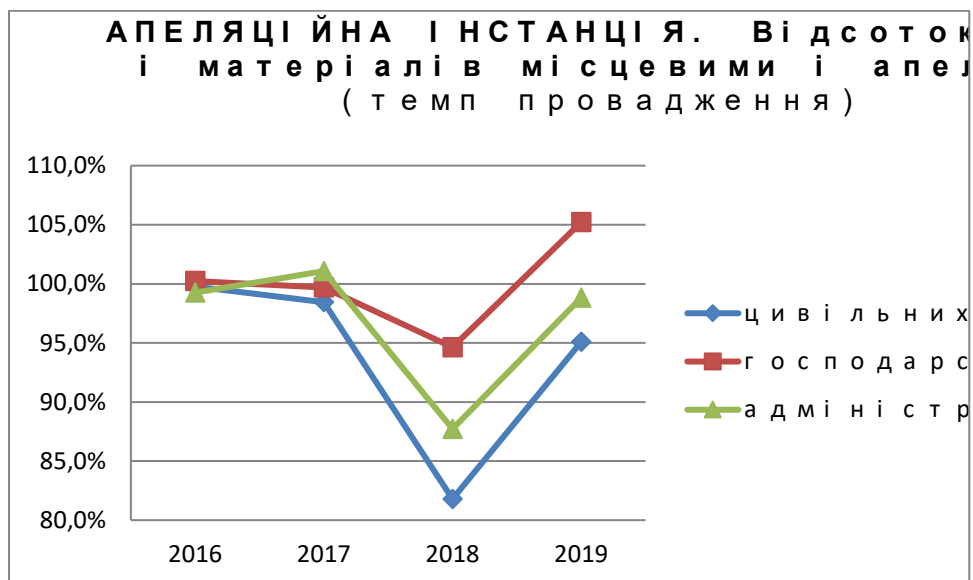
Отже порівняно з 2017 року збільшилася середня тривалість розгляду справ у всіх видах судочинства, що наведено у таблиці вище залишається меншою, ніж у 2016 році. Велика кількість справ розглядається протягом тривалого часу.

3.2.2. Апеляційна інстанція

Темп провадження розгляду в перший рік чинності нових редакцій процесуального розгляду знизився.

²⁵ Джерело: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka.

²⁶ Джерело: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/sud_statistika.

АПЕЛЯЦІЙНА ІНСТАНЦІЯ Темп провадження	2016	2017	2018	2019
• цивільних	99,8%	98,4%	81,8%	95,1%
• господарських	100,2%	99,7%	94,6%	105,2%
• адміністративних	99,3%	101,1%	87,7%	98,8%

Розраховано автором аналізу на основі даних аналізу за посиланням: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka

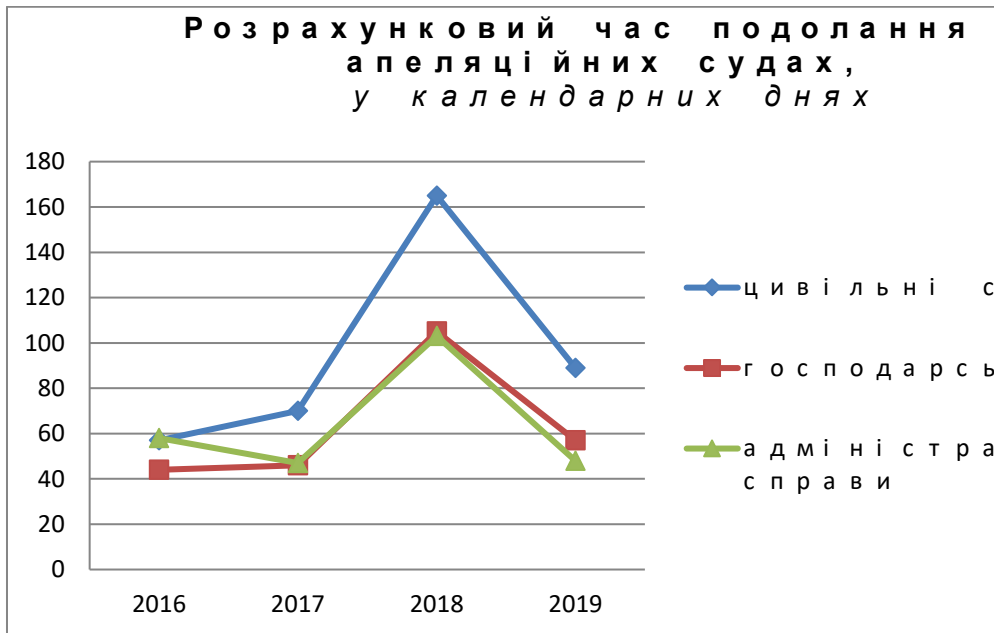
Так, зниження темпів провадження спостережливості в процесі та матеріалів втручання в адміністративних справах, де надходження знає все, цей парадокс зумовлений не впровадженням реформи. У 2018 році проходила реорганізація апеляційних судів, відбувався перерозподіл частини справ. Відновилися, а в господарських справах вартували зразки.

Надходження справ і матеріалів до апеляційних

	2016	2017	2018	2019
цивільних	101 354	91 068	89 073	85 700
господарських	31 237	30 589	20 776	24 299
адміністративних	75 844	85 974	95 155	99 771

Дані аналітичних таблиць ДСАУ, що знаходяться за посиланням: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka

Розрахунковий час подання постанови про рішення ситуації розглядом справ в апеляційних судах у 2018 році.

Апеляційні суди: на розгляді, розглянуто, залишено в залишку

Справа	2016			2017			2018			2019		
	Розглянуто в періоді	Залишок на періоду	Розраховано в періоді подолання	Розглянуто в періоді	Залишок на періоду	Розраховано в періоді подолання	Розглянуто в періоді	Залишок на періоду	Розраховано в періоді подолання	Знаходилося на розгляді	Залишок на періоду	Розраховано в періоді подолання
Цивільні	101 558	1582 2	57	8996 0	1727 9	70	7486 0	3383 7	165	8444 4	2051 6	89
Господарські	313 11	3762	44	3049 5	3847	46	1930 8	5535	105	2684 6	4163	57
Адміністративні	755 79	1202 2	58	8718 8	1113 1	47	8609 8	2438 8	103	9983 7	1316 9	48

Розраховано автором аналізу на основі даних аналізу за посиланням: https://svim.gov.ua/inshe/sudova_statystyka

Вочевидь, це погіршення зумовлено не новими редакціями, а причина (ймовірно реформа апеляційних судів), в році ситуація повернулася до 2017 року як до 2016.

Оперативність розгляду апеляційних судів - являється одним з найбільш важливих показників діяльності судів та статистичні дані зустрічаються рідко в аналітичній звітності за 2019 рік повними.

Апеляційні суди

цивільні справи

адміністративні

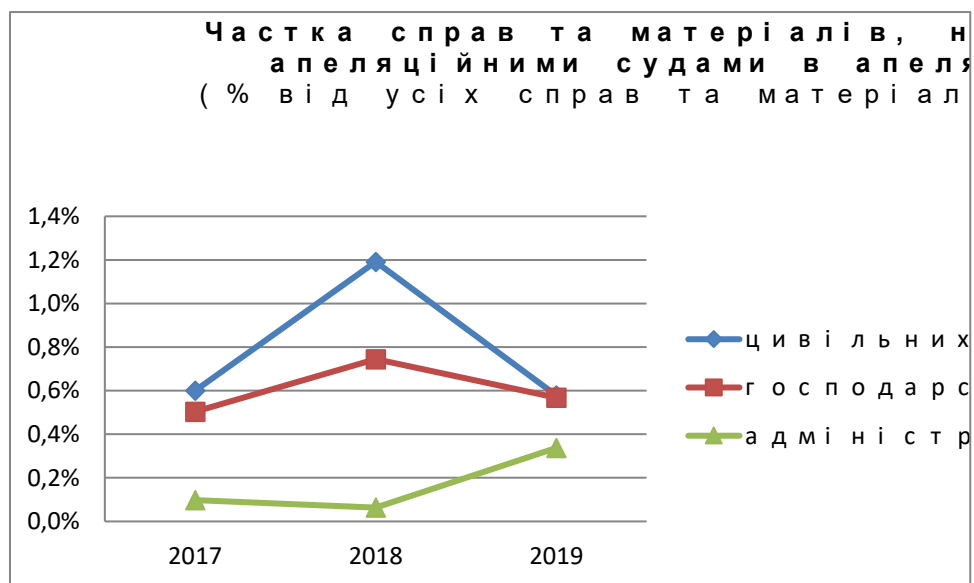
	2018		2019		2018		2019	
	к-сть розглянутих справ матеріалів	частка розглянутих справ матеріалів	к-сть розглянутих справ матеріалів	частка розглянутих справ матеріалів	к-сть розглянутих справ матеріалів	частка розглянутих справ матеріалів	к-сть розглянутих справ матеріалів	частка розглянутих справ матеріалів
до 3 місяців	59300*	79,5%	59554	70,5%	76946	91,9%	90680	
3-12 місяців	14000*	18,8%	24539	29,1%	6385	7,6%	9049	
1-2 роки	1100*	1,5%	350	0,4%	268	0,3%	н/**д	
2-3 роки	125	0,2%	1	0,0%	88	0,1%	н/**д	
понад 3 роки	39	0,1%	0	-	35	0,0%	н/**д	

* Аналітичний звіт ВС містить округлені дані.

** Ангажментний звіт ВС (можливо вивдає і дорівнює 0)

Отже, порівняно з місцевими судами, апеляційні розгляду цивільних та адміністративних справ, що розглянуті у строк більше 1 року, а саме в 2019 році відбулося зменшення

Частка справ і матеріалів, пущених на розгляд у встановлені строки звітнього періоду, перевищує уділю суди на 5,8% виміре - 1,5 тис справ

АПЕЛЯЦІЙ ІНСТАНЦІЯ	2016	2017			2018			2019		
	Дані відсутні	Не розг нуто пона 1 рі сть спра мате алів кіне року	Знах дило розн ді, - сть спра мате алів	Не розг янут пона 1 р част спра і мате алів на кіне року від тих, що пере увал на розг яді	Не розг янут пона 1 р д рік- сть спра мате алів	Знах дило розн ді, - сть спра мате алів	Не розг янут пона 1 р д рік- сть спра і мате алів на кіне року від тих, що пере увал на розг яді	Не розг янут пона 1 р д рік- сть спра мате алів	Знах дило розн ді, - сть спра мате алів	Не розг янут пона 1 р д рік- сть спра і мате алів на кіне року від тих, що пере увал на розг яді
У справа										
цивільних	н / д	643	107 207	0,60%	1 295	108 697	1,19%	607	104 960	0,58%
господарських	н / д	165	32 765	0,50%	185	24 843	0,74%	176	31 009	0,57%
адміністративних	н / д	96	98 494	0,10%	70	110 486	0,06%	381	113 006	0,34%

Розраховано автором аналізу на основі даних аналізу за посиланням: https://sum.gov.ua/inshe/sudova_statystyka

Статистичні дані свідчать про помітне збільшення частки в цивільному судочинстві і подальше зростання частки в адміністративних справах, що пов'язано з реорганізацією судової системи.

Подібний висновок можна зробити і проаналізувавши процесуальними законами строки в розгляді справ в

АПЕЛЯЦІЙНА ІНСТАНЦІЯ	2016			2017			2018			2019		
	Розглянуто порушень строків, %	Розглянуто порушень строків, %	Розглянуто порушень строків, %	Розглянуто порушень строків, %	Розглянуто порушень строків, %	Розглянуто порушень строків, %	Розглянуто порушень строків, %	Розглянуто порушень строків, %	Розглянуто порушень строків, %	Розглянуто порушень строків, %	Розглянуто порушень строків, %	
цивільних	7 966	80 454	9,9%	5 774	70 191	8,2%	14 704	56 387	26,1%	15 398	64 574	23,8%
господарських	271	74 697	0,4%	263	85 501	0,3%	2 506	48 638	5,2%	2 127	53 709	4,0%
адміністративних	0	21 206	0,0%	3	20 779	0,0%	0	15 745	0,0%	12	21 195	0,1%

Розраховано за даними статистичного відомства за період з 2016 по 2019 рік. Дані знаходяться за адресою <https://cour.gov.ua/uk/statystyka>

Можна побачити значне збільшення в 2018 році частки порушень строків – фактично, кожна четверта цивільна справа в апеляційному суді з порушенням строків встановлених процесуальним законодавством.

Натомість кількість зафіксованих у статистиці порушень строків у господарських справах є дуже незначною. Але цілком достатньою для того, щоб показати, що за межами встановлених процесуальним законодавством строків.

Статистичні дані щодо середньої тривалості провадження судових справ у 2019 році, неповними і суперечливими є дані щодо тривалості провадження справ у 2018 році, взяті з здійснення судів вищого зв'язку ДСАУ

Середня тривалість провадження ісправ у суді першої інстанції в календ. дні в

	2016	2017	2018	2019
Апеляційні (загальні)	29	26	12	?
• цивіл. справи	?	57	50	63
Апеляційні господарс (господ. справи)	44	51	47/ 126	52
Апеляційні адміністр (адмін. справи)	58	30	24/ 38	42

? – відсутні дані
 Сірий – дані УДСА
 Зелений – дані ВС
 Червоний – дані УСВС

Статистичні дані про тривалість провадження дають можливість відстежувати дотримання ро надходження першої заяви до суду до ухвален чинном, ці дані не є достатньо інформативн дотриманням розумних строків розгляду спра тривалість провадження не підтверджує гіпот процєпних кодексів дозволило помітно покр провадження. Швидше навпаки, є дані, які строками провадження, хоча це не обов'язков кодексамим і цілком ірно, що на це мали більший судовій системі.

4. Новели закондасвпртявмаонва н скорочення три проваджень

4.1. Нові процесуальні інститути

Нові редакції ЦПКУ, ГПКУ і КАСУ великореформні для ни кращого дотримання ітереків розгляду.

- скорочення кількості судових інстанцій з чоти
- запровадження процесуального зв'язку між інстанціями;
- надання ефективного впливу на зрощення правами;
- запровадження у вигляді принципу «єдиного процесуального акту» у визначенні належного суду); не веде до поверн
- запровадження у веденні спору за участі судді
- розширення сфери провадження у цивільних справах
- запровадження процесуального зв'язку між інстанціями
- зразкові справи в адміністративному судочинстві

²⁷ Джерело: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka.

²⁸ Джерело: https://supreme.cediyalnsti/sud_statistika/supreme/rokazn

Також заплановано впровадити лекторський формат електронного курсу, який буде створено в системі електронного судочинства, а також впровадити нові механізми регулювання спорів. На разі введено дві опції не

Ступінь впровадження деяких новел можна побачити на рисунку 4.2. На жаль, з багатьох питань статистичні дані не дають змоги оцінити наші нові інструменти в судову практику.

4.2. Статистичні дані щодо процесуальних інструментів

4.2.1. Спрощене провадження

Із запровадженням нових процесуальних механізмів позовного провадження внаслідок можливості проведення підготовчого засідання, а інше в основі наявних реакцій процесуальних змін стали більш реалізованими.

Визначення чотирьох (замість колишніх двох) з обмінюються послідовно разом із доказами між сторонами до вирішення у достатньому обсязі, а сторін. Справи розглядаються, зазвичай не касаційному порядку, отже, кінцеве рішення можна

Оприлюднена статистика фіксує кількість справ, судочинств. Вона показує досить високу частку позовного провадження. Так, у 2012 році в Україні спрощеному провадженню в 2014 році (питома кількість справ позовного провадження Поточні дані судочинства дані відсутні.

4.2.2. Запобігання зловживанням і ефективні можливості запобігання

Оновлені процесуальні кодекси окреслили різноманітні заходи запобігання зловживанням і може кваліфікуватися як зл. Встановлені заходи процесуального примусу доповнюють інструменти для впливу на учасників процесу,

Оприлюднені статистичні дані про застосування фрагмента більшої частини таких заходів в адміністративному судочинстві. Згідно з порівняно з 2011 року кількість заходів в процесі протягом 2010-2011 років, але порівняно з 2011 роком

Кількість постановлених ухвал щодо процесуального примусу

	2016	2017	2018	2019
Місцеві суди				
цив. справи	46	47		

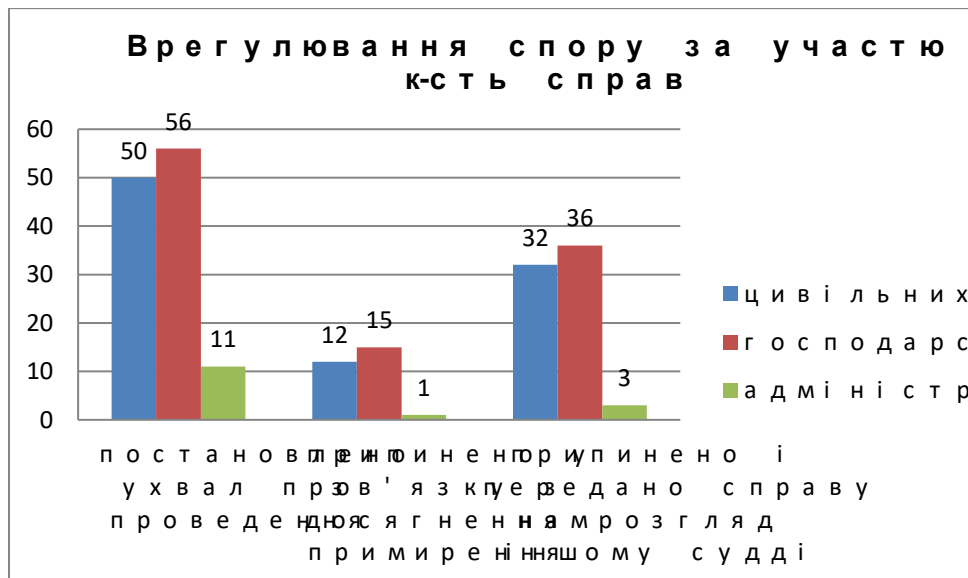
господ. справи				
адмін. справи	106	59	118	178
Апеляційні суди				
цив. справи				8
господ. справи				
адмін. справи			2	6

Дані звітів про розглядю справ о ДСАУ за
https://court.gov.ua/insh/sudova_statystyka

ДСАУ до 2017 року (включно) фіксувала кількість іжі видами, але лише в цивільних рправах, падавані. Оже, встановити за оприлюдненими даними судової застосування штрафу після еможливого запровадження

4.2.3. У регулювання участю і за судді

У справах, де сторони потенційно можуть примирити тобмождопомогти сторонам врегулювати і будуть одне і те саме. Щоправда, на практиці поки цю можливість не було використано. Відповідно на дані відображає у статистичних звітах

Розрахунок за статистичними даними звітів про розгляд ДСАУ, що знаходяться за https://court.gov.ua/insh/sudova_statystyka

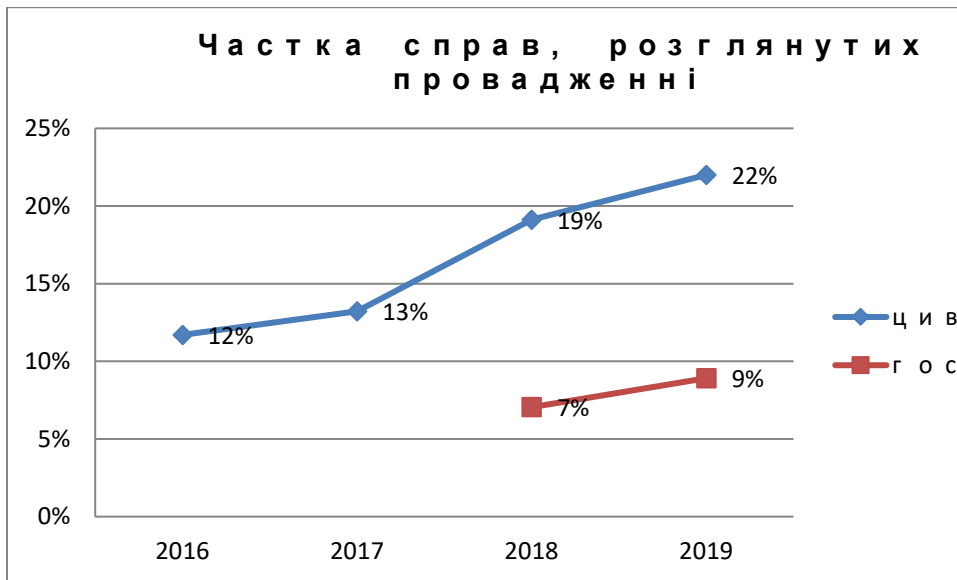
У загальній кількості справ цей інститут впровадження пояснюється кількістю і якістю суддів та станом налаштованістю, відсутністю достатніх стимулів.

4.2.4. Наказ про запровадження в цивільному та господарському

Суттєво вплинуло на покращення швидкості розгляду і запровадження в цивільних справах (зокрема через можливі

запровадження цього інституту в господарському вимог суд видає для виконання судовий наказ, що засідання шіувати спір між сторонами.

Частка цивільних справ, які розглядаються в цьому удвічі-133% у 2017 роках до у наступних роках. Частка справ, розглянутих у 2017 році (фактично з 2018 року) хоч і менша, але теж демо

Розраховано за даними звітності про розгляд ДСА,У що знаходяться https://cour.gov.ua/iashe/sadova_statystyka

Це свідчить про статистично підтверджений факт спрощеного виду судового провадження. Вочевидь провадження може давати помітні досягнення навіть у

4.2.5. Зразкові справи в адміністративному судочинстві

Інститут зразкової справи має можливість набагато швидше, ніж юридичної визначеності засновані на одній і тій самій раніше виникали «хвилі» справ (наприклад, історично поглинали першу інстанцію до найвищої інстанції). Багато справ були вже розглянуті судами, то інстанцій для виправлення судових помилок. А найважливіше – неупередженість.

Сьогодні ж суди першої інстанції не тільки не «зупиняють» справи, призупинивши розгляд інших. Така ситуація в інстанціях і після вступу в силу нових норм у сфері судочинства, а можливість інституту зразкової справи, рідко використовується.

Протягом 2019 року, крім даних його аналіз, з ухвалою виступає у зразкових справах (по 8 на рік). На жаль, судова статистика не містить посилань на рішення в справах, за допомогою реєстру судових рішень (за період з 2014 по 2018 рік) 17380 рішень. Хоча це і не означає, що кількість рішень, висновок, кожне рішення в судових справах, при швидше, неостаточних рішень у тисячах справ.

Статистичні дані, які істотно впливають на ефективність процесуальних кодексів, здебільшого фрагментарно дозволили встановити значне зростання частоти наказного провадження - (11,2% у 2018 році та 22% наступних роках; частка господарських спорів з 2018 року цього інституту з тенденцією до зростання (10,2% у 2018 році та 11,2% наступних роках). Також є підстави вважати, що ефективність і зразкової справи в судовій статистиці у зразковій справі впливає на пришвидшення справ. Водночас, за даними судової статистики спору за участі судді застосовують вироки в кінці року.

Висновок і рекомендації

1. Регулювання збору, узагальнення та аналізу судової статистики

Згідно із законом, відповідальною за організацію збору статистичних даних є Верховний Суд. Водночас, вона повинна врахувати параметри збору статистики, які є необхідними для її ефективного використання.

Підзаконне регулювання цієї сфери повинно врахувати всі етапи процесу, починаючи від збору даних до їх аналізу та опублікування. Крім того, це повинно врахувати потреби всіх органів правосуддя, включаючи Верховний Суд, апеляційні суди та спеціалізовані суди (зокрема, антикорупційний суд) ведуть судову статистику самостійно.

Вказана ситуація не відповідає вимогам єдиної системи збору статистики на загальнодержавному рівні на ДСАУ. Для цього необхідно зібрати дані, які збираються про судову діяльність судів.

2. Механізм збору, узагальнення та аналізу судової статистики

Сучасний механізм збору статистичних даних має такі характеристики:

- відсутність централізованої, уніфікованої та інтегрованої системи збору статистичних даних судової статистики (така система є лише фрагментарною);
- відсутність єдиної бази даних статистичних даних, що пов'язаних між собою таблицях EXCEL, що призводить до того, що в кожній справі і узагальненими статистичними даними автоматизовано обробляти дані, а також відсутність фільтрів для пошуку різної інформації;

²⁹ Див. Аналіз стану здійснення правосуддя адміністрацією Верховного Суду за період з 2014 по 2018 рік: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Analiz_Admin_sudu_2019.pdf.

- збір статистичних даних лише за календарний рік (або за різні періоди в межах календарного року);
- відсутність зручної пошукової системи для статистичних даних;
- оприлюднення статистичної інформації не унеможливорює створення ефективних автоматизованих систем статистики.

Деякі статистичні дані відображені не у форматі таблиць, а лише в аналітичних (описових) звітах. Аналітичні дані про одні і ті самі питання, або ці цифри відрізняються.

3. Статистичні дані про тривалість провадження

Статистичні дані про тривалість провадження формально дають можливість відстежувати дотримання розумних строків надходження першої інстанції судового рішення, але ці дані не є достатньо інформативними для висновку про розумних строків розгляду справ.

Порівняння статистичної інформації між країнами показує, що Швеція підтверджує гіпотезу про те, що впровадження кодексу в одноступінній системі покращити ситуацію із дотриманням строків. Натомість, є дані, які вказують на деяке погіршення ситуації хоча це не обов'язково зумовлено самою реформою. На це мали більший вплив реорганізація судів та реорганізація апеляційних судів. Проте розподіл підсудності між місцевими та адміністративними судами мав короткостроковий вплив на зростання надходження справ.

4. Статистичні дані про тривалість провадження

Статистичні дані, які б давали можливість відстежити процесуальних кодексів, здебільшого фрагментарні.

Проналізовані дані дозволили встановити значне зростання розглядаються в наказному порядку провадження у справах у 2017 році на 22% у наступних роках; частка господарських справ у загальному заповненні з 2018 року цього інституту хоч і зменшилася, але тенденцію до зростання (у 2018 році).

Також є підстави стверджувати про ефективні результати адміністративних судів у зразковій справі прийняття остаточних рішень у тисячах справ.

Водночас, за даними судової статистики, процесуальних участі судді застосовується вкрай рідко. Проте суди застосовують заходи для реагування на зловживання правами.

Рекомендації

Виявлені під час дослідження проблеми статистики господарських та адміністративних справ вимагають рекомендації:

1) визначити єдиний уніфікований статистичний стандарт

2) у короткостроковій перспективі (1 рік)

- оприлюднювати і викладати всю наявну статистику відкритих даних;
- уніфікувати параметри статистичних звітів повинно бути розбіжностей, розширити межі даних, щоб було можливо відстежувати застосування інститутів
- запровадити єдиний стандарт з огляду на це (а не окремими інстанціями) на основі даних Єдиного рішення по кожній справі і можливість відстежувати результати;

3) у середньостроковій перспективі (2 роки)

- створити єдину базу даних судової статистики
- повністю автоматизувати таблиці статистичних даних зробивши їх (наприклад) за різними параметрами карток кожної справи повинні надходити автоматично за допомогою зручного, багатифункційного інтерфейсу, з можливістю використати різноманітні фільтри
- візуалізувати дані судової статистики на основі показників ефективності судів.